

Vestigingsbeleid datacenters Amsterdam 2020 – 2030, eerste herziening

Inhoud

1.	SAMENVATTING	2
2.	HERIJKING MAXIMAAL AANSLUITVERMOGEN	3
3.	HERZIENING VESTIGINGSVOORWAARDEN	4
4.	JURIDISCH INSTRUMENTARIUM	7
BIJLAGEN		

1. Samenvatting

Deze eerste herziening van het vestigingsbeleid voor datacenters in Amsterdam voorziet in een aanscherping van de vestigingsvoorwaarden. Deze herziening wijzigt het vigerende beleid door:

- Alleen nog lopende initiatieven in overweging te nemen, waardoor de facto een “cap” wordt gesteld op een groei van maximaal 350 MVA tot 2030 (was 670 MVA tot 2030);
- Verscherpte duurzaamheidseisen, mede op basis van instructieregels in de Omgevingsverordening NH2020 van de provincie Noord-Holland, anticiperend op de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening NH2022 op 1 januari 2024.

Het vestigingsbeleid 'Amsterdam Duurzaam Digitaal, *vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam 2020 – 2030* blijft voor zover niet gewijzigd onverkort van kracht.

2. Herijking maximaal aansluitvermogen

Aanleiding

De gemeenteraad heeft in december 2020 het "Amsterdam Duurzaam Digitaal, Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam, 2020 – 2030" aangenomen¹ (hierna: "het vestigingsbeleid"). Het vestigingsbeleid is ontwikkeld om te kunnen sturen op een duurzame ontwikkeling en groei van datacenters in Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. Samengevat formuleert het beleid daarvoor vier hoofdlijnen:

1. Groei gemaximaliseerd. Tijdens de raadsbehandeling heeft de raad gekozen voor de laagste variant, dat wil zeggen een maximale groei van 67 MW/jaar (670 MVA tot 2030);
2. Duurzaamheid: efficiënt energie- en water gebruik, o.a. verplichting van het gebruik van restwarmte;
3. elektriciteitsnet: voorkomen van congestie;
4. ruimtelijke ordening: ruimtelijke concentratie in vier gebieden (Haven, Schinkelkwartier, Amstel III en Sciencepark); goede inpassing met de omgeving en intensief ruimtegebruik.

Medio 2021 is het college op verzoek van de gemeenteraad gestart om naar een nadere verscherping van het beleid te komen. De gemeenteraad vond dat het vigerend vestigingsbeleid op onderdelen teveel bestuurlijk juridische onzekerheid geeft om te kunnen sturen op een duurzame ontwikkeling van datacenters. Het college heeft besloten om het beleid aan te scherpen naar "nee, tenzij...". Dat wil zeggen dat lopende initiatieven die onder het vigerende beleid bekend of gestart zijn, nog kunnen worden toegekend. Hiermee komt het college tegemoet aan de initiatiefnemers die rechtszekerheid mogen ontleenen aan vastgesteld beleid, maar voorkomt het college dat de groei van datacenters een te groot beslag legt op de schaarse capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Bovendien kan er beter worden gestuurd op duurzaamheidseisen.

350 MVA is in beginsel het nieuwe maximale aansluitvermogen binnen de gemeente Amsterdam

Per saldo betekent medewerking aan lopende initiatieven dat een maximale aansluitwaarde van circa 350 MVA nog mogelijk is binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. De aansluitwaarde van 350 MVA is dan ook het nieuwe maximum in deze herziening.

Nee, tenzij aantoonbaar en direct Amsterdams belang

Nieuwe aanvragen voor vestiging of uitbreiding van bestaande datacenters buiten de bekende of gestarte initiatieven worden alleen toegewezen als er een aantoonbaar (op basis van stedelijk beleid) en direct Amsterdams belang is én (uiteeraard) aan de (aangescherpte) duurzaamheidsvoorwaarden wordt voldaan. Het kan hierbij gaan om een verplaatsing van een datacenter om een (groot)stedelijk belang te dienen, zoals de transformatie van een gebied of de aanleg van belangrijke infrastructuur. Het is daarbij mogelijk om uitbreidingsruimte te bieden om de verplaatsing te stimuleren.

¹ Gepubliceerd op: <https://openresearch.amsterdam/nl/page/62735/vestigingsbeleid-datacenters-gemeente-amsterdam-2020-%E2%80%93-2030>

3. Herziening vestigingsvoorwaarden

Aanleiding

De gemeenteraad heeft in december 2020 het “Amsterdam Duurzaam Digitaal, Vestigingsbeleid datacenters gemeente Amsterdam, 2020 – 2030” aangenomen². Het datacenterbeleid is ontwikkeld om te kunnen sturen op een duurzame ontwikkeling en groei van datacenters in Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam (MRA), en de daarbij geconstateerde knelpunten (schaarse ruimte, effect op duurzaamheidsambities, vermogensvraag). Het beslag van datacenters op verschillende voorzieningen is namelijk groot en gezien de ontwikkelingen op het stroomnet en de beschikbare ruimte in de stad is de druk om scherp te sturen op de duurzame ontwikkeling van datacenters alleen maar toegenomen. De bestuurlijk-juridische hardheid (om te sturen) is nu niet helemaal zeker en waterdicht.

Voorts is sinds de vaststelling van het vestigingsbeleid in 2020 de Omgevingsverordening NH2020 in werking getreden (17 november 2020). Deze omgevingsverordening bevat een instructieregel over de vestiging van datacenters, waaraan het college van B&W en de gemeenteraad zich moeten houden bij het nemen van een besluit over een ruimtelijk plan (bestemmingsplan of omgevingsvergunning waarbij van het bestemmingsplan wordt afgeweken).

Nb. deze instructieregel geldt niet voor bestaande planologische gebruiksrechten die al in bestemmingsplannen of via omgevingsvergunning zijn toegekend.

De instructieregel luidt:

Artikel 6.21b Datacenter clustering

1. Een ruimtelijk plan kan uitsluitend ter plaatse van het werkingsgebied datacenterclustering toegestaan voorzien in vestiging van een nieuw of uitbreiding van een bestaand datacenter met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2.000 m² en een elektrisch aansluitvermogen van meer dan 5 MVA als:
 - a. de locatie is gelegen op of grenst aan een bedrijventerrein; en
 - b. voor de locatie een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan is opgesteld.
2. Het ruimtelijk plan kan uitsluitend voorzien in vestiging van een nieuw datacenter of uitbreiding van een bestaand datacenter als daar vestigingsvoorwaarden aan verbonden worden die voldoen aan het provinciaal beleid en gericht zijn op:
 - a. de impact op de directe en wijdere omgeving waarbij het bouwvolume en de inrichting van de ruimte om het gebouw worden betrokken;
 - b. multifunctioneel ruimtegebruik;
 - c. borging van het stedenbouwkundig plan en of het beeldkwaliteitsplan;
 - d. energievoorwaarden gericht op maximale energiebesparing, energievoorziening, duurzaam inkopen van stroom, opwekken van duurzame energie, duurzame back-up

² Gepubliceerd op: <https://openresearch.amsterdam/nl/page/62735/vestigingsbeleid-datacenters-gemeente-amsterdam-2020-%E2%80%93-2030>

- energiesystemen, gebruik van energie-efficiënte koeling en afkoppelmogelijkheden voor het gebruik van restwarmte; en
- e. watervoorwaarden gericht op beperking van de hoeveelheid voor koelwater benodigd (drink)water, het gebruik van oppervlaktewater, hemelwater en zo mogelijk van bronnen als hergebruik effluent ten behoeve van koeling, het waar mogelijk vermijden van het onttrekken van grondwater, het bij voorkeur gebruiken van ondergronds opgeslagen hemelwater en het rekening houden met het niet gegarandeerd zijn van waterbeschikbaarheid (in droge zomers).

Implicaties gemeente Amsterdam

Het grondgebied van de gemeente Amsterdam (inclusief Weesp) is aangewezen als 'werkingsgebied datacenterclustering toegestaan'. Het vestigingsbeleid ziet op uitbreiding en vestiging van datacenters die (al dan niet geclusterd) een (gezamenlijk) aansluitvermogen van meer dan 5 MVA hebben en een bruto vloeroppervlakte hebben die meer is dan 2000 m². De instructieregel is daarom rechtstreeks van toepassing op de datacenters die via het vestigingsbeleid mogelijk worden gemaakt.

Het college van gedeputeerde staten (GS) wil op korte termijn beleidsregels vaststellen waarmee GS invulling geeft aan de hierboven genoemde vestigingsvoorwaarden. Deze beleidsregels zijn afgestemd tussen provincie, gemeenten en omgevingsdiensten. Het college wil met de herijking van het vestigingsbeleid anticiperen op de vaststelling van de beleidsregels door GS.

De beleidsregels van GS bevatten dynamische vestigingsvoorwaarden op het gebied van:

Artikel 6.21b, tweede lid:

- onderdeel a ruimtelijke inpassing
- onderdeel d energievoorwaarden
- onderdeel e waterverbruik

in **bijlage 1** is de lijst aan dynamische vestigingsvoorwaarden opgenomen.

Het vestigingsbeleid bevat diverse eisen die de gemeente Amsterdam aan vestiging van datacenters stelt. In hoofdstuk 6 van het vestigingsbeleid zijn deze eisen verder uitgewerkt in toetsbare voorwaarden. Hoofdstuk 6 bevat voorwaarden op het gebied van:

1. Ruimtelijke kwaliteit en -inpassing
2. Energie
3. Watergebruik
4. Duurzaamheid
5. Restwarmte
6. Monitoring

Vorrangsbepaling: nieuw voor oud

De voorwaarden van het vestigingsbeleid overlappen met die van de beleidsregels van de omgevingsverordening. Bij de uitvoering van gemeentelijke bevoegdheden moet gevolg worden gegeven aan provinciale instructieregels. Om die reden moet bij het nemen van een besluit over een ruimtelijk plan worden voldaan aan artikel 6.21b van de Omgevingsverordening NH2020 en de opvolger Omgevingsverordening NH2022.

Daar waar het vestigingsbeleid strijdig is met de vestigingsvoorwaarden in **bijlage 1** gaan de vestigingsvoorwaarden voor. Voorts is er in het vigerend beleid sprake van clustering van datacenters in een aantal gebieden om zo optimaal te kunnen profiteren van nabijheidseffecten (in het kader van bijvoorbeeld restwarmte, energievoorziening, kabeldichtheid (hyperconnectiviteit en snelle informatie-uitwisseling, etc)). Nieuwe aanvragen voor vestiging of uitbreiding van bestaande datacenters buiten de bekende of gestarte initiatieven per 1 juli 2023 kunnen met de herziening alleen nog worden toegewezen in de volgende gebieden, mits aan de vestigingsvoorwaarden wordt voldaan:

- Amsterdam Sciencepark
- Bedrijvenstrook Amstel III
- Schinkelkwartier.
- Haven

4. Juridisch instrumentarium

Aanleiding

Amsterdam wil kunnen sturen op de vestiging en uitbreiding van datacenters. Amsterdam kent meer dan 450 bestemmingsplannen, waarbij het niet is uitgesloten dat er nog gebruikruimte beschikbaar is om datacenters te vestigen of uit te breiden. Zolang die rechten blijven bestaan, kan Amsterdam niet borgen dat tot 2030 ook daadwerkelijk niet meer datacenters zich vestigen of uitbreiden en daarmee het maximaal aansluitvermogen van 350 MVA kan worden gehandhaafd. De gemeenteraad heeft daarom een paraplubestemmingsplan in voorbereiding, waarmee in een juridisch instrumentarium wordt voorzien waarmee het vestigingsbeleid ook afdwingbaar wordt.

Het paraplubestemmingsplan maakt toetsing van aanvragen aan het beleid mogelijk

Het paraplubestemmingsplan kent een verbod op vestiging en uitbreiding van datacenters (met een eigen of in cluster met andere datacenters aansluitvermogen van meer dan 5 MVA en een bruto vloeroppervlakte van 2000 m²). In overeenstemming met het beleid kan het college omgevingsvergunning verlenen om lopende initiatieven te faciliteren. Het college toetst bij het verlenen van een omgevingsvergunning of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden in het vestigingsbeleid (inclusief deze herziening).

Het paraplubestemmingsplan kent ook een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor de “Nee, tenzij-categorie” aanvragen die een aantoonbaar en direct Amsterdams belang dienen. Hiervoor geldt ook dat de aanvraag moet voldoen aan de vestigingsvoorwaarden maar daarnaast dat door de aanvrager wordt aangetoond dat er op basis van stedelijk ruimtelijk beleid een direct Amsterdams belang wordt gediend.

Het beleid is dynamisch

Het paraplubestemmingsplan kent zelf geen beleid, alleen een algeheel verbod met afwijkingsbevoegdheid. Door te verwijzen naar dit vestigingsbeleid wordt voorzien in een behoefte om de beleidsregels dynamisch te maken. De wereld van digitaal dataverkeer verandert met de dag, zo ook de behoefte of noodzaak om eisen te stellen aan de vestiging of uitbreiding van datacenters. Die snel veranderende wereld maakt het ook wenselijk om snel in te kunnen spelen op ontwikkelingen. Beleidsregels kunnen snel worden gewijzigd, een bestemmingsplan niet. Daarom is in het paraplubestemmingsplan een dynamische verwijzing naar het vestigingsbeleid opgenomen.³

Het paraplubestemmingsplan wordt van rechtswege onderdeel van het Omgevingsplan Amsterdam

Door het ontwerpbestemmingsplan voor 1 januari 2024 ter inzage te leggen is het overgangsrecht volgens de Invoeringswet Omgevingswet van toepassing. Het paraplubestemmingsplan wordt daarmee onder de Wet ruimtelijke verordening voorbereid. Dat heeft het voordeel dat het bestemmingsplan niet aan de technische eisen van de Omgevingswet hoeft te voldoen en dat

³ Dynamische verwijzingen komen vaker voor, te denken valt aan de verwijzing in bestemmingsplannen naar het beleid in de Nota parkeernormen Amsterdam.

eventuele gerechtelijke toetsing aan de hand van staande jurisprudentie kan plaatsvinden. Nadat het bestemmingsplan in werking is getreden wordt het van rechtswege onderdeel van het Omgevingsplan Amsterdam.

CONCEPT

Bijlage 1 herijking vestigingsvoorwaarden

Vestigingsvoorwaarden (tenminste de volgende maatregelen)
1. Energiemaatregelen (hierbij moet vanzelfsprekend worden voldaan aan wet- en regelgeving energiebesparing)
A Verklaring dat datacenter zich houdt aan het maturity model van de EN 50-600
B Er is een EBS (energie-registratie en bewakingssysteem -EBS- aanwezig dat minimaal 5 jaar wordt bewaarde en openbaar is ten behoeve van het bevoegd gezag; In het EBS worden de volgende kwartaalwaarden uitgedrukt in kWh geregistreerd; 1 verbruik totaal DC; 2 verbruik totaal facilitaire apparatuur; 3 verbruik totaal door ICT-apparatuur, 4 opbrengst zonnepanelen; 5 omvang levering restwarmte (indien aan de orde) Kwartaalwaarden 1 t/m 3 worden in de EML benoemd, maatregel 4 en 5 zien we als aanvullend en willen we graag bespreekbaar maken.
C Alle gesloten geveldelen en het dak hebben een lichte kleur of zijn beplant met als doel dat het gebouw minder warmte absorbeert;
D De berekening van de PUE dient te worden uitgevoerd conform EN 50600-4-2
E Streefwaarde voor de ontwerp PUE is maximaal 1,16 waarbij er bewust van zijn dat er sprake kan zijn van communicerende vaten (b.v. een hogere PUE door het leveren van restwarmte).
F Waar mogelijk dient het datacenter op de daken of het onbebouwd terrein zonnepanelen te plaatsen. Middels een legplan moet dit worden aangetoond;
G Indien een datacenter zich bevindt voor het zoekgebied wind of wind+ zon, onderzoekt een datacenter de mogelijkheid om windenergie toe te passen.
H In te kopen elektriciteit dient tenminste duurzaamheidsklasse C te hebben en datacenter dient inzicht te verschaffen hierin door aan te geven met wie over welke kwaliteit elektriciteit een contract is gesloten
I Het datacenter stelt de restwarmte ter beschikking aan een (warmte)bedrijf indien deze partij daarom verzoekt. De hoogte van de temperatuur van de restwarmte die vrijkomt vanwege de koeling van een datacenter dient conform de wensen van het warmtebedrijf te worden bepaald;
J Als er geen wens tot ophalen van warmte kenbaar wordt gemaakt tijdens de procedures, iig technisch voorsorteren (restwarmte benutting wordt meegenomen in schets en planvorming) op uitkoppeling van het volledige vermogen warmte zodat dit later alsnog kan worden benut;
K Voor nieuwe ontwikkelingen van datacenters waarvan het totale aansluitvermogen elektriciteit meer bedraagt dan 80 MVA, is het verplicht om een aansluiting op een 150 kV-inkoopstation binnen een afstand van maximaal 1.500 meter te realiseren. Het 150 kV-inkoopstation mag daarbij niet in de openbare ruimte gerealiseerd worden.
L Een datacenter is bereid om haar overcapaciteit voor derden beschikbaar te stellen om zo duurzame opwek uit de buurt aan te sluiten op het onderstation (b.v. windmolens of zonneparken).

3. Watergebruik
A Watergebruik reduceren en benutten meest laagwaardige bron. Voorkeursladder watergebruik bij keuze voor watergekoelde technieken. In geval er wordt gekozen voor een watergekoelde koeltechniek geldt de volgende voorkeursvolgorde; 1 maximaal besparen op watergebruik door maximaal energie te besparen (voorbeeld naarmate de temperatuur van vrije koeling -koudegangen- verder stijgt, wordt het aantal uren/ dagen dat er met water gekoeld hoeft te worden korter) temperatuur van vrije koeling -koudegangen- verder stijgt, wordt het aantal uren/ dagen dat er met water gekoeld hoeft te worden korter, 2 indien de temperatuur van de restwarmte daarvoor geschikt is, een open bodemenergiesysteem realiseren waarbij het datacenter de koude kan benutten voor koeling 2 optimaal gebruik van hemelwater (individueel of collectief), gezuiverd effluent of gedemineraliseerd brak/ zout water; 3 indien dit niet mogelijk of onvoldoende is, optimaal gebruik van oppervlaktewater (niet gegarandeerd); 4 indien dit niet mogelijk of onvoldoende is, optimaal gebruik van industriewater (Industriewater gewonnen uit oppervlaktewater). 5 Indien dit niet mogelijk of onvoldoende is, optimaal gebruik van grondwater (m.u.v. ten behoeve van de opslag van hemelwater of een open bodemenergiesysteem). 6 Indien dit niet mogelijk of onvoldoende is, optimaal gebruik van drinkwater.
B Het bevorderen van zelfvoorzienendheid. Om calamiteiten en droge periodes te kunnen overbruggen is het aan te raden een waterbuffer te realisatie t.b.v. koelwater. - In geval er gekozen wordt voor oppervlaktewater, wordt de minimaal gewenste omvang van de opslagvoorziening afgestemd met de waterbeheerders. - In geval er gekozen wordt voor drink- of industriewater, wordt de minimaal gewenste omvang van de opslagvoorziening afgestemd met de waterleverancier.
C Verklaart een logboek bij te houden over WUE en m3 watergebruik, gebruik m3 soort water per maand, minimaal 5 jaar te bewaren en openbaar voor het bevoegd gezag;
4. Ruimtelijke inpassing (hierbij verwijzen we naar art.6.21 b 1 uit de Omgevingsverordening NH2020 waarin een stedenbouwkundig plan en een beeldkwaliteitsplan voor de locatie voorwaardelijk zijn voor nieuwe of uitbreiding van datacenters)
A Tenminste 75% van het onbebouwde terrein is onverhard of halfverhard met een minimum van 250m2 en de onverharde gronden moeten landschappelijk worden ingepast;
B Opstellen van een materialenpaspoort bij de bouw